

131. Eyler-Venn diagrammasi

Yondosh mavzu:
stol o'yinlari.

To'plam, to'plamlar elementlari,
elementlar miqdori.



1. O'yinda qanday shaxmat
donalari ishtirot etmoqda?
Qaysilari allaqachon o'yindan
chiqib ketgan?



To'plamlar qulaylik uchun ichida elementlari belgilangan
shakllar ko'rinishida tasvirlanadi. Bunday shakllar bir-biriga
bog'liq bo'limgan to'plamlarni tasvirlash qoidasini ishlab
chiqqan ikki matematik: Jon Venn va Leonardo Eyler
sharafiga **Eyler-Venn diagrammasi** deb ataladi.

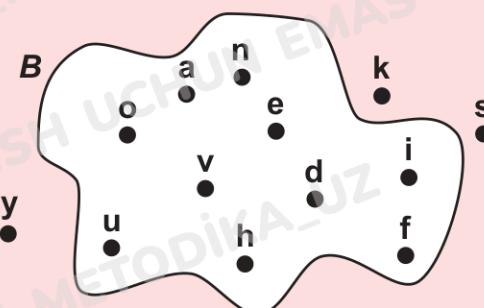
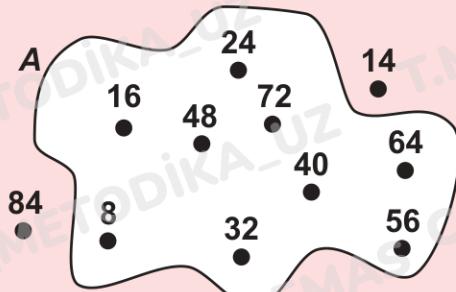


$$A = \{4; 5; 6; 7; 8; 9\}$$
$$6 \in A$$
$$36 \notin A$$

2. Har bir to'plam qanday elementlardan tashkil topgan? Nima uchun
ba'zi elementlar bu to'plamlar chegarasidan tashqarida joylashgan?



3. To'plamlarni ularning elementlarini sanab o'tish bilan yozing. Har bir to'plam qanday umumiy alomatlariga ko'ra yig'ilgan?



4. Tenglamalarni yeching. Tenglamalarning ildizlaridan M to'plam hosil qiling. Bu to'plamni Eyler-Venn diagrammasi yordamida tasvirlang.

$$x + 56 = 82$$

$$t \cdot 4 = 500$$

$$y - 45 = 18$$

$$m : 5 = 26$$

$$123 - z = 45$$

$$800 : n = 4$$

5. Hisoblang. Quyida surati berilgan shaxslarning familiyalarini toping.

A $567\,823 + 98\,430$

V $990\,000 - 904\,563$

E $210\,600 : 50$

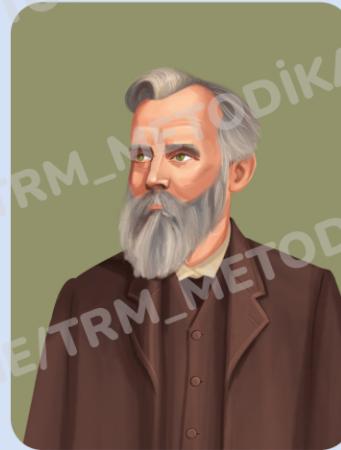
Y $6012 \cdot 4$

L $43\,508 + 34\,592$

N $650\,205 - 645\,670$

R $434\,592 : 9$

S $295 \cdot 60$



4212	24 048	78 100	4212	48 288
------	--------	--------	------	--------

85 437	4212	4535	4535
--------	------	------	------

131. Eyler-Venn diagrammasi



6. Maktabga 45ta shaxmat to'plami sotib olindi. 15ta to'plam shaxmat to'garagi xonasiga qo'yildi, qolganlari esa 10ta boshlang'ich sinfga teng taqsimlandi. Har bir sinf nechtadan shaxmat to'plami olgan?



7. Kvadratning tomonlari uzunligi teng tomonli yigirmaburchakning tomonlari uzunligiga teng. Kvadratning perimetri 12 cm. Yigirmaburchakning perimetrini toping.



8. Madina mакtabga stol o'yinlarini olib kelmoqchi. Uning uyida domino, lotto, shashka va shaxmat bor. Madina ikkita o'yinni necha usulda tanlashi mumkin?



9. 0, 7, 8 raqamlaridan tashkil topgan barcha uch xonali sonlar to'plamini yozing, bunda

- sonda raqamlar takrorlanmaydi;
- sonda raqamlar takrorlanadi.



10. 1 raqamini o'z ichiga olgan ikki xonali sonlardan iborat A to'plam uchun Eyler-Venn diagrammasini tuzing.



11. Jadval bo'yicha masala tuzing va uni yeching.

	Bitta qutida	Qutilar miqdori	Jami kubiklar
1-to'plam	12 ta kubik	6 ta	
2-to'plam	16 ta kubik	shuncha	
Jami			?